

Tid Torsdagen den 22 november 2012 kl 16.40 – 17.25
Plats Stora Kollegiesalen, Stadshuset
Justerat Torsdagen den 22 november 2012

Ulla Hamilton

Daniel Helldén

Närvarande

Beslutande ledamöter:

Ulla Hamilton (M), ordföranden
Daniel Helldén (MP) vice ordföranden

Bo Arkelsten (M)
Annika Davidsson (M)
Mark Klamberg (FP)
Malte Sigemalm (S)
Annika Ödebrink (S)
Oskar Levin (S)
Martin Hansson (MP)
Kajsa Stenfelt (V)

Tjänstgörande ersättare:

Peter Abelin (M)
Christoffer Kuckowski (M)
Inga-Lill Larsson (M)

för Daniel Valiollahi (M)
för Datevig Tjärnberg (M)
för Jonas Naddebo (C)

Ersättare:

Christer Svärd (M)
Charlotta Schenholm (FP)
Jesper Svensson (FP)
Göran Oljeqvist (KD)
Margareta Stavling (S)
Jimmy Lindgren (S)
Hampus Rubaszkin (MP)
Maria Antonsson (MP)
Tobias Johansson (V)

Tjänstemän:

Förvaltningschefen Per Anders Hedkvist, Fredrik Alfredsson, Louise Bill, Ted Ell, Åse Geschwind, Inga-Lill Hultin, Lars Jolérus, Mattias Lundberg och Marita Söderqvist samt borgarrådssekreteraren Josefin Malmqvist och biträdande borgarrådssekreteraren Martin Savén från roteln.

§ 16

Betänkande mot det hållbara samhället – Resurseffektiv avfallshantering (SOU 2012:56). Svar på remiss

Dnr T2012-000-05380

Beslut

Trafik- och renhållningsnämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Ulla Hamilton m.fl. (M) och Mark Klamberg (FP):

- 1 Trafik- och renhållningsnämnden beslutar att i huvudsak godkänna förvaltningens förslag till beslut.
- 2 Trafik- och renhållningsnämnden beslutar ställa sig bakom utredningens förslag alternativ 2.
- 3 Trafik- och renhållningsnämnden anför därutöver:

Utredningen har fokuserat sitt arbete på hushållens och verksamheternas avfall och hur samverkan mellan producenter och kommuner kan förbättras i syfte att uppnå en enkelhet för konsumenter och andra användare. När det gäller förslaget om att verksamhetsutövare ska få ta ansvar för hanteringen av allt sitt avfall och att benämningen hushållsavfall begränsas till att bara omfatta hushållen, anser vi att utredningen landar i en korrekt och välkommen slutsats. Men som utredningen själv uttrycker är inte slutresultatet, det vill säga utredningens förslag i sin helhet, optimalt. Framför allt gäller det förslaget om att insamlingsansvaret för förpacknings- och tidningsavfall från hushållen, det vill säga producentansvarsavfallet, ska övergå från producenterna till kommunerna.

Frågan om producentansvarsavfallet handlar om två delar. Den första – den fastighetsnära insamlingen – fungerar i stort sett bra och här ser vi ingen anledning till förändring. Den andra handlar om återvinningsstationerna i den offentliga miljön, här finns det all anledning att vara kritisk mot hur det fungerar idag. Problemet med utredningens förslag är att det innebär att den delen som fungerar bra ska tas över av kommunerna pga. att den andra delen inte fungerar bra. Vi anser att åtgärdsförslag måste handla om att kommunerna ställer högre krav på FTI, dvs. utredningens alternativ 2. Om inte det ger resultat kan det i förlängningen bli nödvändigt att kommunerna tar över ansvaret för .

För den som är missnöjd med hur Förpacknings- och tidningsindustrin har skött sitt uppdrag att se efter återvinningsstationerna kan det kortsiktigt och ytligt verka som en god ide att kommunalisera ansvaret, dvs. alternativ 1. För den som är medveten om att marknaden för fastighetsnära insamling har varit konkurrensutsatt sedan starten för 15 år sedan är den slutsatsen inte lika given. Fastighetsägarna kan själva bestämma vem de vill anlita för den service de efterfrågar. Idag har cirka 1,5 miljoner hushåll tillgång till fastighetsnära insamling av producentansvarsmaterial. Drygt 1,1 miljoner hushåll kan sortera ut alla producentansvarsfraktioner från det osorterade hushållsavfallet och ungefär hälften av alla flerbostadshus i landet har en fastighetsnära insamling. I och med att det råder fri konkurrens på marknaden finns det många fördelar att hämta för fastighetsägarna. Företagen har i dialog med fastighetsägarna successivt utvecklat en marknad med kringtjänster som omfattar betydligt mer än enbart hämtning av förpackningar och tidningar. Fastighetsägarnas kostnader har minskat och hanteringen effektiviserats. I slutänden gynnar det de boende. Något som bland annat stadens

bostadsbolag har haft stor glädje och nytta utav. Den del av marknaden där kommunerna idag har 75 procent av insamlingen av hushållsavfallet skiljer sig från marknaden för fastighetsnära insamling. Den är betydligt mer utvecklad och handlar ofta enbart om transport av avfall. Så som dagens system fungerar är kommunen bara en mellanhand mellan fastighetsägaren och entreprenören. Fastighetsägarna har därmed ingen möjlighet att få sina egna specifika tjänstebehov tillgodosedda.

I utredningen saknas helt en konsekvensbeskrivning av vilka effekter som alternativ 1 får. Det är minst sagt ovanligt att det presenteras ett förslag som detta, där en tjänstesektor som består av många privata aktörer, föreslås undanröjas genom att kommunerna tar över verksamheten.

4 Trafik- och renhållningsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Trafikkontorets tjänsteutlåtande från den 18 oktober 2012. Trafikkontoret föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

- 1 Trafik- och renhållningsnämnden godkänner och överlämnar kontorets tjänsteutlåtande som svar på samrådet.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Ulla Hamilton m.fl. (M) och Mark Klamberg (FP) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Daniel Helldén m.fl. (MP) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

Att delvis bifalla kontorets förslag till beslut
Att följande tas i beaktande och arbetas in i svaret

Det behövs ett än tydligare helhetsgrepp på avfallsfrågorna, med syftet att omvandla den enes avfall till den andres resurs. För att uppnå detta behövs en tydligare övergång till ett mer kommersiellt baserat avfallssystem, där avlämnaren av avfall får betalt för avfallet i stället för att behöva betala för att bli av med det. Vissa avfallsfraktioner till exempel vitpapper och metallskrot skulle – med rätt förutsättningar – mycket väl kunna generera en vinst. Viktigt är dock att ett mer kommersiellt baserat avfallshanteringssystem inte får leda till fler transporter utan att samlastning och minimerade transportrörelser måste vägas in och få att löna sig i sammanhanget. Californiens ”Zero-waste-koncept” kan vara värt att studera för att se hur mycket av detta koncept som är tillämpbart på svenska förhållanden. Uppdelningen i givna avfallsfraktioner av samma material mellan förpackningar och icke-förpackningar är i längden ohållbar och behöver omvärderas.

Det är tveksamt om verksamheternas ansvar för sitt hushållsavfall bör fränkopplas det kommunala ansvaret för hushållsavfall. De vinster med ökad tydlighet inom ansvarsfördelningen som framhålls väger inte upp den uppenbara bristen med kraftigt förlorade synergieffekter. Transporter för hämtning av avföll måste optimeras, inte splittras på olika aktörer. Vi har även svårt att se att detta idag skulle vara så pass otydligt och förvirrande som antyds.

Kraven på producenternas förpackningar är för svaga. Det är bra att de föreslås ingå i ett insamlingssystem (FGI) för hur förpackningarnas utformning ska vara för återanvändning/återvinning. Men inga krav ställs på hur förpackningarna bör utformas vid köptillfället t.ex. krav på att undvika onödiga inplastningar.

3) Malte Sigemalm m.fl. (S) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

Att ansvaret för verksamheters ”jämförliga hushållsavfall” stannar hos kommunen, av de skäl som redovisas i kontorets förslag.

Att i övrigt godkänna kontorets förslag samt att anföra följande:

Utredningens förslag är med största sannolikhet inte en bra lösning för Stockholm, som har ett stort antal bostadsfastigheter som också har lokaler för verksamheter som i sin tur kan vara av vitt skilda slag. Utredningens förslag skulle innebära att många verksamheter, som idag sänder sitt avfall till staden, kan bli hängande i luften och i sämsta fall därmed kan hamna hos mindre nogräknade företag.

Vi förstår inte varför utredningen trots sina tydliga samhälleliga utgångspunkter och sin strävan efter att skapa ett enkelt, hållbart och rationellt avfallssystem väljer att föreslå parallella system för hushållsavfall från privatpersoner och verksamheter. Det är ett förslag som riskerar att motverka snarare än främja utredningens intentioner.

Vi skulle föredra en lösning som mera anknyter till fastigheten som begrepp och där fastighetsägaren har ett ansvar gentemot kommunen att alla fastighetens verksamheter har en tillfredsställande lösning på sina avfallsströmmar. Många verksamheter – till exempel stora butikskedjor – har redan idag bra lösningar som självfallet skall fortsätta (och där kommunen har tillsynsansvar). För andra, oftast mindre, verksamheter kan det vara mera naturligt att komma överens med fastighetsägaren som i sin tur kommer överens med kommunen, än att försöka förhandla fram en lösning med helt nya aktörer.

4) Kajsa Stenfelt (V) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

1 Delvis godkänna kontorens förslag till beslut.

2 Därutöver anföra följande:

Från röd-grönt håll har (V) i länge drivit frågan om att kommunerna ska överta ansvaret för insamling av förpackningar och tidningar. Det är därför glädjande att utredaren kommit fram till samma slutsats.

Hållbar avfallshantering är en viktig pusselbit för en hållbar stad och ett hållbart Sverige. Vi menar därför att nämnden i sitt remissvar tydligt fastslår att man under inga omständigheter accepterar att en förändring av avfallslagstiftningen resulterar i en ökning av onödiga transporter. Likaså får inte minskade samordningsvinster resultera i att hushållen får betala höjda avfallstaxor för utsorterat avfall. Inte heller får förändringen resultera i en minskad tillgång på råvara för biogasproduktion.

Det kan finnas fördelar med en ansvarsfördelning som innebär att kommunerna

har ansvar för hushållens avfall och verksamheterna för sitt avfall. En tydlig farhåga är dock ökad trängsel och ökade utsläpp från tung trafik. Ett ej osannolikt scenario är exempelvis att matavfallet från en restaurang i ett av innerstadens flerfamiljshus hämtas av ett företag medan en annan entreprenör hämtar hushållens matavfall.

En sådan situation skulle vara helt irrationellt ur ett samhällsperspektiv.

Vi kan också se att utredarens förslag kan resultera i ett ökat behov av myndighetstillsyn för att beivra att avfall kommer på ”villovägar”.

Beslutsgång

Ordföranden Ulla Hamilton (M) ställer de framlagda förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från Ulla Hamilton m.fl. (M) och Mark Klamberg (FP).

Reservation

Vice ordföranden Daniel Helldén m.fl. (MP) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Malte Sigemalm m.fl. (S) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Kajsa Stenfelt (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Ersättaryttrande

Göran Oljeqvist (KD) instämmer i beslutet av ordföranden Ulla Hamilton m.fl. (M) och Mark Klamberg (FP).

Vid protokollet
Åse Geschwind

Rätt utdraget intygar:
